T014 BD V 196-CQH-P10 Độ Vua Ba Tư Nặc-Trung Bổn Khởi

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 10: ÑOÄ VUA BA-TÖ-NAËC1

Baáy giôø Ñöùc Nhö Lai cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò Tyø-kheo Taêng trôû veà nöôùc Xaù-veä, truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc. Vua Ba-tö-naëc trong loøng thaàm nghó: "Ñöùc Phaät voán thuoäc doøng hoï Thích, tröôùc ñaây rôøi khoûi ñôøi soáng gia ñình vaøo nuùi tu taäp, nay ñaõ thaønh Baäc Toaøn Giaùc Bình Ñaúng Chaùnh Chaân Toái Thöôïng coù oai nghi Phaïm töôùng vi dieäu, khieán Trôøi, Roàng, Quyû, Thaàn ñeàu toân thôø kính ngöôõng. Ngaøi vì moïi ngöôøi giaûng daïy giaùo phaùp, lôøi ñaàu, lôøi giöõa vaø lôøi cuoái ñeàu thieän. Nhöõng ai ñöôïc nghe phaùp cuûa Ngaøi giaûng ñeàu hoan hyû, tu taäp phöôùc ñöùc, ngaên chaän tai öông; lôøi Ngaøi giaûng daïy ñöa ñeán Nieát-baøn". Nhaø vua laäp töùc chuaån bò rôøi cung, daãn quan quaân theo haàu nhö thöôøng leä leân ñöôøng ñeán nôi Phaät ngöï. Khi ñeán tröôùc tinh xaù, ñöùc vua xuoáng xe cuøng caùc quan ñi vaøo, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät, ñöùng thaúng, chaép tay vaùi roài ngoài xuoáng, baïch: –Toâi ñöôïc nghe Ñöùc Thích-ca tu taäp trong saùu naêm, nay ñaõ thaønh ñaïo coù hieäu laø Phaät, ñieàu ñoù coù thaät khoâng? Hay laø do ngöôøi ñôøi ca tuïng? Ñöùc Phaät baûo nhaø vua: –Ta thaät laø Phaät. Ngöôøi ñôøi khoâng phaûi truyeàn tuïng ñieàu khoâng thaät. Nhaø vua lieàn hoûi: –Thöa Ñöùc Cuø-ñaøm, phaûi chaêng danh hieäu Phaät laø do Ngaøi töï xöng chöù Ngaøi chaúng phaûi laø Phaät? Ñöùc Phaät traû lôøi nhaø vua: –Laâu xa veà tröôùc, trong quaù khöù coù moät vò Phaät hieäu laø Ñònh Quang ñaõ thoï kyù cho Ta: "Trong töông lai, chín möôi moát kieáp nöõa, oâng seõ thaønh Phaät hieäu laø Thích-ca Vaên coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp, coù möôøi taùm phaùp ñaëc thuø vi dieäu2, möôøi loaïi trí löïc vaø boán ñöùc voâ uùy. Neáu thieáu moät trong nhöõng phaùp aáy, khoâng theå goïi laø Phaät. Ta nay ñaõ coù ñuû caùc phaùp aáy, vì vaäy Ta laø Ñöùc Nhö Lai, Baäc Giaùc Ngoä Chaân Chaùnh khoâng coøn caáu nhieãm. Trong loøng vua vaãn coøn nghi hoaëc neân chaát vaán Ñöùc Phaät: –Cuø-ñaøm tuoåi vaãn coøn nhoû, hoïc ñaïo laïi chöa bao laâu. Vì sao ñöôïc nhö vaäy? ÔÛ ñôøi coù nhöõng vò Baø-la-moân tu taäp theo ñaïo thôø nöôùc, thôø löûa sieâng naêng, cöïc khoå khoâng keå ngaøy ñeâm. Chín möôi saùu vò Baø-la-moân khoâng coù ñieàu gì khoâng thoâng suoát. Coù saùu vò tuoåi cao ñöùc lôùn nhö Baát-lan Ca-dieáp..., danh tieáng vang doäi khaép nôi coøn chöa ñöôïc thaønh Phaät. Phaät laø Baäc voâ cuøng toân quyù. Ñem vieäc naøy ñeå so vôùi lôøi Ngaøi noùi, toâi thaät nghi ngôø, khoâng tin ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo nhaø vua: –Nay Ta seõ vì ñöùc vua giaûng baøy nghóa lyù chaân thaät. Ñöùc vua neân laéng nghe thaät kyõ, chôù coù nghi ngôø. Nhaø vua noùi: –Thaät laø toát laønh! Ñöùc Phaät daïy nhaø vua: –Coù boán ñieàu nhoû nhöng khoâng theå coi thöôøng. Boán ñieàu aáy laø gì?

1. Phaåm naøy coøn coù töïa laø phaåm Voâ Thöôøng. 2. Töùc möôøi taùm phaùp baát coäng (cuûa Phaät). Caùc phaùp naøy chæ Ñöùc Phaät môùi coù, coøn haøng Nhò

thöøa, Boàtaùt ñeàu khoâng coù neân goïi laø Baát coäng phaùp.

Moät laø vò Thaùi töû tuy nhoû nhöng töông lai seõ laø moät ñaáng quaân vöông. Vôùi ngöôøi aáy khoâng theå coi thöôøng. Hai laø moät ñoám löûa tuy nhoû, nhöng seõ thieâu ruïi coû caây, chöøng naøo chaùy heát môùi thoâi. Vôùi ñoám löûa aáy khoâng theå coi thöôøng. Ba laø con cuûa loaøi roàng tuy nhoû nhöng seõ coù theå taïo ra möa gioù, gioâng toá, saám seùt... Vôùi con roàng nhoû ñoù, khoâng theå coi thöôøng. Boán laø vò Tyø-kheo nhoû tuoåi, nhöng ñaõ ñaït ñöôïc tueä giaùc, thaáy roõ raøng con ñöôøng giaûi thoaùt, coù theå giaûng daïy, ñoä hoùa khaép nôi laøm cho moïi ngöôøi ñeàu giaûi thoaùt. Vôùi vò Tyø-kheo aáy, khoâng theå coi thöôøng. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì vua noùi baøi tuïng: Thaùi töû troøn phöôùc Seõ thaønh quoác quaân Keû ngu khinh maïn Vöôùng hoïa vaøo thaân Chính do taâm khôûi Nieäm troïng nieäm khinh. Haïnh troøn quaû maõn Phöôùc töï theo mình Tröôùc xeùt coäi ñöùc Sau môùi quaùn nhaân Ñaïo voán nhö theá Ñaïi vöông thaåm tö. Ñoám löûa gaëp coû Seõ chaùy voâ cuøng Tu-di, nuùi baùu Töø ñoài nhoû sinh Baäc trí quaùn vaät Lôùn nhoû khoâng phaân Khoâng traùnh roàng nhoû Ñoäc haïi töï thaân. Tyø-kheo tröø aùc Tónh löï chuyeân caàn Thaønh töïu ñaïo trí Ñoä khaép chuùng nhaân. Ñaït Kieán ñeá – khoâng nhieãm Naêm ñöôøng hieåm – ñaõ vöôït Ta hieän taïi coõi ñôøi Vì chuùng sinh tröø khoå. Nhaø vua nghe xong lôøi phaùp vi dieäu aáy, trong loøng voán coøn ñaày phieàn naõo, laäu hoaëc neân vaãn nghi ngôø, chöa tænh ngoä. Vua lieàn ñeán tröôùc laïy döôùi chaân Ñöùc Phaät, caùo töø trôû veà cung. Luùc baáy giôø, trong nöôùc Xaù-veä moät vò Baø-la-moân giaøu coù, taøi saûn ñaày aép vaät baùu, tuoåi ñaõ cao maø chaúng coù con neân heát loøng caàu khaán. Khoâng bao laâu sau, vôï oâng sinh ñöôïc moät ñöùa con trai. Khi leân baûy tuoåi, caäu beù maéc beänh roài cheát. Ngöôøi cha trong loøng ñau ñôùn, saàu khoå, ñöùng naèm khoâng yeân, chaúng maøng ñeán vieäc aên uoáng. Nghe ñoàn Ñöùc

Phaät coù theå giaûi toûa ñöôïc moïi taâm traïng saàu khoå, öu tö, vò aáy voäi ñi ñeán tinh xaù Kyø hoaøn. Ñöùc Phaät hoûi vò Phaïm chí: –OÂng coù ñieàu buoàn lo, boái roái gì maø khuoân maët hoác haùc, gaày goø nhö vaäy? Vò Baø-la-moân thöa: –Tuoåi con ñaõ cao, chæ coù moät ñöùa con trai duy nhaát nhöng noù vöøa môùi cheát, boû con laïi moät mình khieán loøng con voâ cuøng buoàn thöông, ñau ñôùn. Ñöùc Phaät baûo vò Phaïm chí: –Con ngöôøi vì coù yeâu thöông neân môùi bò lo buoàn, thöông xoùt. Trong loøng ñang meâ loaïn neân vò Phaïm chí lieàn thöa vôùi Ñöùc Phaät: –Trong nieäm vui cuûa söï yeâu thöông, coù ñieàu gì khieán ta phaûi thöông xoùt, buoàn khoå ñaâu? Ñöùc Phaät noùi: –Chaúng phaûi nhö vaäy. Theá Toân laäp laïi lôøi aáy ñeán ba laàn nhöng vò Baø-la-moân vaãn khoâng thoâng suoát. Vò aáy lieàn chaïy ra khoûi tinh xaù Kyø hoaøn, gaëp hai ngöôøi ñang ñaùnh baïc, trong loøng suy nghó: “Chaéc hoï laø ngöôøi trí, coù theå giaûi toûa ñöôïc moái nghi cuûa ta”. OÂng ta lieàn hoûi hai ngöôøi aáy: –Yeâu thöông laø vui hay laø buoàn khoå? Hoï laäp töùc traû lôøi: –Taát caû nieàm vui trong cuoäc soáng khoâng coù gì hôn laø söï yeâu thöông. Phaïm chí baûo: –Toâi gaëp Ñöùc Cuø-ñaøm nhöng vò aáy ñaõ noùi ngöôïc laïi. Hai ngöôøi kia leân tieáng baûo: –Sa-moân Cuø-ñaøm ñi ngöôïc laïi ñôøi, meâ hoaëc con ngöôøi. OÂng caàn caån thaän, ñöøng coù tin oâng ta. Ngöôøi ngu trong nöôùc cuøng nhau cheâ

cöôøi lôøi Ñöùc Phaät. Caâu chuyeän truyeàn ñeán tai vua, khieán nhaø vua hieåu laàm lieàn cho môøi Hoaøng haäu Maït-lôïi ñeán baûo: –Cuø-ñaøm thaät ñaùng cöôøi, laäp luaän ngöôïc ñôøi, voâ lyù. Sao laïi coù chuyeän yeâu thöông sinh ra buoàn khoå ñöôïc? Phu nhaân Maït-lôïi taâu: –Ñöùc Phaät khoâng bao giôø noùi ñieàu gì sai laàm. Lôøi daïy ñoù thaät ra laø ñuùng nhö theá. Nhaø vua lieàn noùi: –Naøng toân kính quyù troïng Cuø-ñaøm ñeán nhö vaäy neân môùi tin lôøi cuûa vò aáy maø thoâi. Hoaøng haäu taâu vua: –Sao ngaøi khoâng töï ñeán hoaëc sai vò naøo coù trí ñeán choã Ñöùc Phaät ñeå thöa hoûi vieäc naøy, ñeå chöùng thaät söï ñieân cuoàng, meâ hoaëc cuûa ngöôøi ñôøi. Nghe xong lôøi noùi aáy, ñöùc vua lieàn cho goïi moät vò ñaïi thaàn coù trí teân Na-lôïi-thaèng ñeán truyeàn leänh: –OÂng haõy nhaân danh ta ñeán thöa hoûi Ñöùc Cuø-ñaøm: “Ngöôøi ñôøi ngu si, meâ hoaëc, truyeàn mieäng sai laàm lôøi daïy cuûa Theá Toân, pheâ bình ngang ngöôïc raèng: Yeâu thöông maø laïi sinh ra buoàn khoå. Ñieàu ñoù thaät laø quaùi gôû, nghòch lyù. Do vaäy, nhaø vua sai söù giaû ñeán ñeå baùo tin vaø cuùi nghe Ñöùc Phaät giaùo hoùa”. Neáu Ñöùc Phaät coù daïy ñieàu gì oâng phaûi ghi nhôù thaät kyõ. Vò ñaïi thaàn vaâng theo leänh vua laäp töùc ñeán tinh xaù Kyø hoaøn. Sau khi laïy Ñöùc Phaät xong ñöùng daäy, vò ñaïi thaàn tieán tôùi phía tröôùc Ñöùc Phaät, quyø xuoáng baïch:

–Quoác vöông Ba-tö-naëc cuùi laïy tröôùc toøa, xin thænh vaán Ñöùc Phaät veà moät ñieàu maø Quoác vöông chöa hieåu roõ. Cuùi mong Theá Toân chæ daïy, giaûng roõ yù nghóa thaät söï. Ñöùc Nhö Lai baûo vò ñaïi thaàn ngoài xuoáng, Ngaøi daïy: –Coäi goác cuûa yeâu thöông laø doøng nöôùc trong choán vöïc thaúm saâu khoâng ñaùy. Moïi phieàn naõo lo buoàn, saàu khoå ñeàu laø do yeâu thöông maø ra. Ngaøi laïi daïy vò ñaïi thaàn: – Nay Ta hoûi ngaøi, yù ngaøi hieåu theá naøo thì traû lôøi theá aáy. Ví duï nhö coù moät ngöôøi, cha meï ñaõ qua ñôøi, vôï con cuõng ñeàu cheát, taøi saûn bò quan tòch thu, coù phaûi laø khoâng coù söï ñau khoå naøo hôn noãi ñau phieàn muoän, buoàn thöông cuûa ngöôøi ñoù khoâng? Vò ñaïi thaàn thöa: –Thöa vaâng, ñuùng nhö lôøi Ñöùc Theá Toân daïy. Ñöùc Phaät laïi daïy tieáp: –Ngaøy xöa coù moät ngöôøi soáng trong caûnh baàn cuøng khoán khoå cöôùi ñöôïc ngöôøi vôï trong moät gia ñình giaøu coù. Gia ñình vôï löôøi bieáng, khoâng coù phöông keá ñeå laøm aên neân gia caûnh ngaøy caøng suy suïp ngheøo khoå. Ñaõ cuøng khoán maø coøn phaûi lo loùt quan treân neân gia ñình muoán baét ngöôøi vôï taùi giaù. Ngöôøi vôï nghe gia ñình baøn luaän, lieàn noùi laïi cho choàng: “Gia ñình thieáp coù quyeàn theá chaéc chaén hoï seõ buoäc thieáp xa chaøng. Chuùng ta phaûi tính sao ñaây?”. Ngöôøi choàng nghe xong lôøi aáy beøn daãn vôï vaøo phoøng noùi: “Nay anh muoán chuùng ta cuøng cheát moät choã”. Anh ta laäp töùc gieát vôï roài quay ngöôïc dao töï vaãn. Ñöùc Phaät baûo Na-lôïi-thaèng: –Vì yeâu thöông maø gieát nhau, ñaâu phaûi chæ coù öu saàu, buoàn khoå thoâi. Vò ñaïi thaàn vaâng nhaän lôøi Phaät daïy, ñaûnh leã roài trôû veà cung tuyeân laïi ñaày ñuû lôøi daïy cuûa Ñöùc Phaät. Nhöng taâm vua vaãn khoâng tænh giaùc, coøn cheâ cöôøi lôøi daïy aáy, noùi vôùi hoaøng haäu Maït-lôïi: –Vì sao Cuø-ñaøm laïi noùi lôøi aáy? Hoaøng haäu taâu vôùi nhaø vua: –Nay thieáp muoán thöa moät vieäc naøy, mong raèng beä haï seõ hieåu roõ ñöôïc lôøi daïy aáy. Vua baûo: –Naøng haõy noùi. Hoaøng haäu hoûi vua: –Vöông quoác ta hieän coù hai vuøng laõnh

ñòa laø Ca-di vaø Caâu-ñaït-loâ. Neáu coù ngöôøi taâu vôùi Beä haï: “Hai vuøng laõnh thoå aáy ñaõ bò vua nöôùc khaùc chieám ñoaït”, Beä haï seõ nhö theá naøo? Ñöùc vua baûo hoaøng haäu: –Söï phoàn vinh vaø an laïc cuûa nöôùc ta laø nhôø hai vuøng ñaáy aáy. Neáu coù vieäc ñuùng nhö lôøi naøng noùi, ta seõ raát buoàn lo. Hoaøng haäu laïi hoûi: –Neáu nhö thaùi töû Löu Ly vaø coâng chuùa Kim Cang bò beänh hay bò cheát, Beä haï seõ laøm nhö theá naøo? Nhaø vua ñaùp traû lôøi: –Neáu nhö vaäy thì ta khoù loøng chòu noåi! Hoaøng haäu thöa vua: –Ñoù coù phaûi laø yeâu thöông laøm phaùt sinh lo laéng, buoàn khoå khoâng? Roài hoaøng haäu hoûi tieáp: –Tieän thieáp xaáu xí, ñöôïc haàu haï döôùi tröôùng Beä haï, neáu moät mai bò beänh maø cheát,

Beä haï seõ nhö theá naøo? Nhaø vua ñaùp: –Naøy Maït-lôïi, neáu vaäy thì loøng ta seõ meâ loaïn, ñôøi ta seõ thaät troáng traûi. Hoaøng haäu laïi thöa vua: –Ñoù coù phaûi laø yeâu thöông laøm phaùt sinh buoàn lo, khoå naõo khoâng? Ngay khi aáy taâm vua ñöôïc thoâng suoát, lieàn böôùc xuoáng giöôøng töø xa höôùng veà tinh xaù Kyø hoaøn ñaûnh leã, phaùt taâm quy y Ba baäc toân quyù, saùm hoái loãi laàm, nguyeän troïn ñôøi toân kính vaâng theo lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.